

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.487/2021/5.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Dzsula Marianna előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperesek:

felperes1 (cím1) I. rendű

felperes3 (cím2) III. rendű felperes

A felperesek képviselője:

Kecskeméti & Garamvölgyi Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: dr. Kecskeméti Ádám ügyvéd)

Az alperes:

alperes (cím4)

Az alperes képviselője:

Kovács Attila Krisztián Ügyvédi Iroda (cím5, ügyintéző:

dr. Kovács Attila Krisztián ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.294/2021/6. szám

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Miskolci Törvényszék 10.P.20.615/2020/4.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését azzal a szövegezésbeli pontosítással hagyja helyben, hogy az I. rendű felperes és a néhai II. rendű felperes az I. rendű

felperes Facebook oldalán 2016. december 15-én közzétett közleményében az alperes jóhírnevét annak valótlan állításával sértette meg, hogy az alperes a közvélemény csalárd befolyásolására hívta fel az I. rendű és a néhai II. rendű felperest; az emberi méltóságát pedig azzal sértette meg, hogy az alperes nemi identitására és gyermektelenségére vonatkozó bántó célzatú közlést tett.

Kötelezi az I. és III. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15.240 (tizenötezer-kétszáznegyven) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az I. és III. rendű felperesek kötelesek egyetemlegesen – külön felhívásra – az államnak megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felülvizsgálat szempontjából releváns tényállás szerint az I. rendű felperes személyesen közreműködő tagja (később ügyvezetője) volt a per alatt elhunyt néhai II. rendű felperes. A III. rendű felperes a néhai II. rendű felperes jogutódja. Az alperes előadóművész, művészneve: név.

[2] Az I. rendű felperes és az alperes közel kilenc évig álltak szerződéses jogviszonyban. A közösen készített és az alperes által előadott szerzeményeket az alperes, a néhai II. rendű felperes és házastársa közös szerzeményeként jelentették be az Artisjus Szerzői Jogvédő Irodának. A felek kapcsolata 2016-ban a személyes konfliktusok és az elszámolási viták miatt megromlott, ezzel kapcsolatban a Facebook oldalukon egymásra negatív tartalmú közléseket tettek, a sajtónak nyilatkoztak.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[3] Az I-II. rendű felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette az I. és II. rendű felperes jóhírnévhez fűződő, valamint a II. rendű felperes becsülethez fűződő személyiségi jogát a Facebook oldalára feltöltött videó üzenetekben sérelmezett közlésekkel és a név1.hu hírportálon megjelent cikkben írt valótlan állításaival. Kérték az alperes kötelezését elégtétel adására a Facebook-oldalán megfelelő nyilvánosság biztosításával és személyenként 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezését. A

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.449/2018/6. számú végzésével elrendelt megismételt eljárásban az I. rendű felperes, illetőleg a peres eljárás alatt elhunyt néhai II. rendű felperes jogutódjaként a III. rendű felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a néhai II. rendű felperes emlékéét sértette meg.

[4] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

[5] Viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben kérte megállapítani: az I. rendű és a néhai II. rendű felperesek megsértették a jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogát az I. rendű felperes Facebook oldalán 2016. december 15-én közzétett közleményében sérelmezett közlésekkel, valamint a néhai II. rendű felperes a 2017. április hó 5-i elsőfokú tárgyaláson azzal a kijelentésével, hogy „leszbikus kapcsolatban élt név2val és név3val”. Kérte továbbá az I. rendű és a néhai II. rendű felperesek 1.000.000 forint sérelemdíj egyetemleges megfizetésére kötelezését. Másodlagosan hivatkozott az emberi méltóságának megsértésére is.

[6] A felperesek ellenkérelmükben a viszontkereset elutasítását kérték. Vitatták a jogsértést és a sérelemdíj mértékét is.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a II. rendű felperes jogelődjének az emlékéét a videóüzenetekben sérelmezett valótlan tartalmú tényállításokkal. Megállapította, hogy az alperes a név1.hu 2016. december hó 16-i cikkében megjelent valótlan tartalmú tényállításával megsértette az I. rendű felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát és a néhai II. rendű felperes emlékéét. Kötelezte az alperest megfelelő elégtétel adására és az I. és III. rendű felpereseknek személyenként 500 000 forint sérelemdíj megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A viszontkeresetet pedig teljes egészében elutasította.

[8] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság – annak szövegezésbeli pontosításával, hogy a II. rendű felperes jogelődjének a megnevezése néhai II. rendű felperes, a II. rendű felperes megnevezése pedig III. rendű felperes – az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta: mellőzte annak megállapítását, hogy az alperes a 2016. december 14-én a Facebook oldalára feltöltött videóüzeneteiben megsértette az I. rendű felperes jóhírnévhez való jogát és a néhai II. rendű felperes emlékéét ; e vonatkozásban elégtétel adásaként a jogerős ítélet rendelkező részének e jogsértéseket megállapító része videóüzenetként való közzétételére kötelezte az alperest a hivatalos Facebook oldalán a nyilvánosság számára korlátozás nélkül legalább egy évig elérhető módon; mellőzte annak megállapítását, hogy az alperes a név1.hu 2016. december 16-án megjelent cikkében sérelmezett tényállításával megsértette az I. rendű felperes jóhírnévhez való jogát és a néhai II. rendű felperes emlékéét; megállapította továbbá, hogy az I. rendű és a néhai II. rendű felperes az I. rendű felperes Facebook oldalán 2016. december 15-én közzétett közleményének azon valótlan tényállításával, hogy „alperes az átláthatóságról és elvetéléséről kitalált egy újabb elképesztő koholmányt a felperes1 ellen (...) előállt egy olyan képtelen ötlettel, hogy mondjuk azt a médiában, hogy ő terhes, mi kategorikusan elutasítottuk azt (...) 2016. szeptember hó 9-én eljött hozzánk, amikor újra ezt a témát feszegette, olyan ötletekkel fűszerezve, hogy díszlethasat felköt, és januártól segítsünk eltűnni a nyilvánosság elől, és ha minden jól megy egy béranya megtermékenyítése kapcsán, hogy ő gyermeket szülne, később előállna a gyermekkel, hogy az az övé (...)”

meggyalázod az anyaság szentségét, egy országot tétlél bolonddá és csaptál be (...) a kamu terhességedről, és a kamu elvetélésedről eltereld a figyelmet (...) ne próbáld manipulálni a nagyközönséget a hazugságaiddal” megsértették az alperes jóhírnévhez való jogát; azzal pedig, hogy „az a hölgy, akivel együtt élt több, mint 10 évig név2 (nem melleleg az unokatestvére) (...) alperes 2016. nyarán, hogy leplezze nemi identitását és az állandó kérdéseket, hogy miért nincs gyermeke (...) vállald fel önmagad és a tetteidet” megsértették az alperes emberi méltósághoz való jogát; kötelezte az I. és III. rendű felpereseket – utóbbit a néhai II. rendű felperes hagyatéka erejéig – egyetemlegesen 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította. Mellőzte az alperes perköltség viselésére kötelezését, és akként rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyta azzal a szövegezésbeli pontosítással, hogy az alperes jogsértést megállapító rendelkezések körében idézett állításai közül az „igen drágán készültek azok a lemezek éveken át (...) a felét szépen levette a felperes1” közlésével egészében, míg a „jön a Youtube pénz, de hozzám még nem ért el” közlésével „részben valós tényt tüntetett fel hamis színben”. Megállapította, hogy mindegyik fél maga viseli a fellebbezési eljárás során felmerült költségét.

[9] A másodfokú bíróság – a kereset tárgyában – részben értett egyet az elsőfokú bíróságnak a jogsértés megállapítása és az elégtételadás körében elfoglalt álláspontjával, ezért részben mellőzte az elsőfokú bíróság által tett megállapításokat. Az elégtételadást a jogerős ítélet rendelkező részének jogsértéseket megállapító részének közzétételével határozta meg.

[10] A másodfokú bíróság a viszontkereset elbírálása körében a „felszólítunk, hogy a terhességről vagy az elvetélésről, mutass be bármilyen hivatalos iratot” és a „ne élj vissza a népszerűségeddel” közléseket nem találta jogsértőnek. Rámutatott, hogy azok – többlettényállási elem hiányában – az alperes által közbeszéd tárgyává tett terhességére és vetelésére vonatkoznak, melyeket az alperesnek, mint a diskurzust kezdeményező közszereplőnek túrníe kell.

[11] A másodfokú bíróság a további sérelmezett közlések körében kiemelte: azt az alperes közszereplőként ugyan túrní köteles, hogy – a nem lealacsonyító, bántó, becsmérlő kifejezések alkalmazásával megfogalmazott vélemény keretében – a terhességét/vetelését kétségbe vonják. Ez a túrésí kötelezettsége azonban arra már nem terjed ki, hogy a jóhírnévét megsértve valótlánul állítsák azt, hogy a közvélemény csalárd befolyásolására hívtá fel az I. és a néhai II. rendű felperest. Ezért e vonatkozásban megállapította az alperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi joga megsértését. A szóban forgó tényállítás bizonyítása tekintetében rámutatott, hogy a személyiségvédelem mindenkit, így a terhességét közbeszéd tárgyává tevő alperest is megilleti. Ezért a tényállítás valóságának a bizonyítása nem terjedhetett ki az alperes ezzel összefüggő – különösen az intim szférához való jogának legbelsőbb részét képező – személyes körülményeinek a bizonyítására.

[12] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy az I. rendű felperes közleményének további közlései („az a hölgy, akivel együtt élt több, mint 10 évig név2 (nem melleleg az unokatestvére) (...) alperes 2016. nyarán, hogy leplezze nemi identitását és az állandó kérdéseket, hogy miért nincs gyermeke (...) vállald fel önmagad és a tetteidet”) a felperes becsületének megsértésére nem alkalmasak. Hiányolta ugyanakkor, hogy miután az alperes hivatkozott az emberi méltóságának megsértésére is, azt az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta és a viszontkeresetet elutasító döntését sem is indokolta meg e vonatkozásban.

[13] A sérelmezett közlés megítélése körében a másodfokú bíróság abból indult ki, hogy az intim szférához való jog legbelsőbb része a szexuális élet alakítása, ideértve a szexuális identitást is. A bírói gyakorlatra hivatkozással rámutatott, hogy más személy nemi

irányultságára vonatkozó bántó célzatú, de nem kirívóan durva, illetve lealacsonyító nyilvános megnyilatkozás az emberi méltóság legbelsőbb magját alkotó intim szféra integritásának megsértése miatt minősülhet személyiségi jogot sértőnek. A másodfokú bíróság megítélése szerint az I. rendű felperes közleményének e tárgyban sérelmezett közlései indokolatlanul és szükségtelenül tartalmazzák az alperes nemi identitására vonatkozó kijelentéseket. Az alperes ezt megelőzően tett közlései ugyanis a felek üzleti vitájára és az alperes terhére elkövetett bűncselekményre utaltak. Erre tekintettel az I. rendű felperes közleménye egyben bántó célzatú is. Ezért a másodfokú bíróság e vonatkozásban is helyt adott a viszontkeresetnek, és megállapította az emberi méltóság megsértését. Ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogsértést megállapította. A viszontkereset részbeni elutasítása ellenére az alperes által igényelt sérelemdíj összegét a Ptk. 2:52. §-a alapján a jogsértéssel arányban állónak ítélte meg és az I. és a III. rendű felpereseket - utóbbit az öröksége erejéig - marasztalta 1.000.000. forint sérelemdíj megfizetésére.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[14] A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak részben való hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen az elsőfokú ítélet viszontkeresetet elutasító rendelkezésének helybenhagyását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték. Megsértett jogszabályként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 3. § (3) bekezdését, a 206. § (1) bekezdését és a 221. § (1) bekezdését jelölték meg.

[15] Felülvizsgálati álláspontjuk szerint a Debreceni Ítéltábla a Pf.I.20.449/2018/6. számú hatályon kívül helyező végzésében megállapította, hogy a viszontkereset tárgyát képező közleménynek az a része, hogy az alperes a terhességével, vetélésével összefüggésben koholmány gyártására kérte fel a felpereseket, tényállítás, míg a közlemény további része az I. rendű felperes véleményét tartalmazza. Ennek ellenére a megismételt eljárásban a bizonyítási teher kiosztásakor nem nyilatkoztatták meg a másodlagos jogcímre, ezért abban a téves feltevésben jártak el, hogy az alperes emberi méltósághoz való jogának megsértése körében nincs bizonyítási kötelezettségük.

[16] Állították, hogy a másodfokú bíróság kizárólag név4 büntetőügyben tett tanúvallomásának ellentmondásaira utalt, a büntetőhatározatot a régi Pp. 206. § (1) bekezdését megsértve nem a többi bizonyíték egybevetésével értékelte. A másodfokú bíróság ezzel a magatartásával megsértette a régi Pp. 3. § (3) bekezdése mellett a régi Pp. 206. § (1) bekezdését, továbbá a régi Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségét. Hangsúlyozták, hogy a 2016. december 15-i közleményben az alperes terhességével, vetélésével összefüggésben szereplő közlés (az alperes koholmány gyártására kérte fel a felpereseket) a valóságnak megfelelt, név4, név5 és név6 tanúk vallomásával bizonyították.

[17] A felperesek az EBH2007.1599. számú döntésre hivatkozással állították, hogy az éles kritikára reagáló, az abban foglaltakkal összefüggő, túlzó módon megfogalmazott vélemény nem alapoz meg személyiségvédelmet. A BDT2018.3809. számú döntés szerint pedig önmagában a negatív tartalom nem tekinthető indokolatlanul bántónak, sértőnek vagy megalázóknak. A sérelmezett közlemény nem bántó célzatú az alperes nemi irányultságára, önmagában az arra utaló megjegyzés nem sérti az alperes becsületét. A becsülethez való jog megsértése akkor lenne megállapítható, ha a nemi irányultságra vagy az alperes terhességére,

vetelésére, párkapcsolatára vonatkozó nyilatkozatok kifejezőmódjukban indokolatlanul bántó véleménynyilvánításnak minősülnek. Az alperes maga jelentette be a terhességét, illetve vetelését a médiumoknak, ezért I. rendű felperes ezzel kapcsolatos véleménye nem alapozza meg az emberi méltósághoz való jog megsértését. A közlés ugyanis – többlettényállási elem hiányában – kizárólag az alperes közbeszéd tárgyává tett terhességére és vetelésére vonatkoznak. Az alperes közszereplőnek minősül, ezért fokozott a tűrési kötelezettsége a negatív tartalmú kritikával szemben.

[18] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

[19] A Kúria a felülvizsgálati eljárás lényegével és korlátaival kapcsolatban rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet [Pp. 270. § (1) bekezdés], az nem a per folytatása. A felülvizsgálat a Pp. 270. § (2) és (3) bekezdésében megnevezett jogerős határozatok ellen jogszabálysértésre alapítottan igénybe vehető rendkívüli perorvoslat. A felülvizsgálati kérelemnek a Pp. 272. § (2) bekezdésében felsorolt tartalmi kellékekkel kell rendelkeznie.

[20] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítéletben a viszontkereset tárgyában megállapított sérelemdíjat is támadták, ehhez kapcsolódóan azonban a sérelemdíjra vonatkozóan megsértett jogszabályhelyet nem jelölték meg, felülvizsgálati kérelmük indokait ilyen jogszabályhoz kapcsolódóan nem fejtették ki. A felülvizsgálati kérelmükben konkrét anyagi jogszabály megsértését nem jelölték meg. A felülvizsgálati kérelemben ugyanis nem elegendő ebben a körben csupán a korábbi beadványokra utalni. A felperesek felülvizsgálati kérelme e vonatkozásban nem tartalmazza a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében felsorolt valamennyi kötelező tartalmi kelléket, azt, hogy az állított jogszabálysértés hogyan és miért hatott ki az ügy érdemi eldöntésére. E tekintetben a felülvizsgálati kérelem nem felel meg a perrendtartásban foglaltaknak, ezért a Kúria - a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pontjára is figyelemmel - a jogerős ítélet sérelemdíjjal kapcsolatos rendelkezését nem vizsgálta.

[21] A Kúria a jogerős ítéletet a fentiek figyelembevételével a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a joghatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálta és ítélte meg a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát. A jogerős ítéletnek nem volt felülvizsgálattal támadott része a keresetnek részben helyt adó és a viszontkeresetet részben elutasító rendelkezése.

[22] A felülvizsgálati kérelem alaptalan a következők szerint.

[23] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a viszontkereset tárgyában az emberi méltóság és a jóhírnév megsértésének a hiányát a Pp. 3. § (3) bekezdésének megsértésére, a Pp. 221. § (1) bekezdése körében a jogerős ítélet indokolásának hiányára és a másodfokú bíróságnak a Pp. 206. § (1) bekezdésén alapuló mérlegelési tevékenységére hivatkozással támadták.

[24] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése alapján a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.

[25] E rendelkezés alkalmazása során a kereset alapján az eljáró bíróságoknak azt kellett megítélnie, hogy a felperesek bizonyították-e azt a tényállítást, hogy az alperes koholmány gyártására hívta fel őket. A személyiségi jogsértés megítélése szempontjából, az adott esetben a felpereseknek a közlés valóságának bizonyítása körében azt kellett igazolniuk, hogy az alperes a terhességével kapcsolatos való tények leplezésére kérte az I. rendű és a néhai II. rendű felperest a sérelmezett közlésben írtak szerint.

[26] A felpereseknek a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére alapított, a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelését állító felülvizsgálati érvelésével kapcsolatban kiemeli a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás mint rendkívüli perorvoslati eljárás során általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésre. A Kúria csak azt vizsgálja, hogy az eljáró bíróság a mérlegelés körébe vont adatok, bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre. Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni. A bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésének hiányában a bizonyítékok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség (Kúria Pfv.V.20.354/2016/8., Pfv.V.22.024/2016/7.).

[27] A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését. A másodfokú bíróság helytállóan mellőzte a sérelmezett közlés valóságának igazolásaként név⁴ tanúvallomását, illetve nem vette figyelembe a csupán közvetett módon, néhai II. rendű felperes elmondása alapján nyilatkozó név⁵ és név⁶ tanúvallomását. A másodfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése körében részletesen megindokolta, hogy név⁴ tanúvallomása miatt nem alkalmas a jóhírnév sérelmének megállapításának alapjául szolgáló tényállítás valóságának bizonyítására {indoklás [68], [83]}. A bizonyítás eredményét okszerűen mérlegelte és helytállóan állapította meg, hogy a felperesek nem igazolták azt, hogy az alperes koholmány "gyártására" hívta fel őket. Érdemben helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése alapján a jóhírnév megsértését amiatt, hogy az alperes a terhességével kapcsolatos valótlán tények leplezésére, a közvélemény család befolyásolására kérte az I. rendű és a néhai II. rendű felperest, a rendelkező rész e vonatkozásban azonban – a később kifejtettek szerint – szövegezésbeli pontosításra szorult.

[28] A felperesek felülvizsgálati álláspontjával szemben, a megjelölt eljárásjogi jogszabályok megsértésére hivatkozással nem kérhető az alperes nemi identitásához kapcsolódó kijelentések miatt a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése. Az emberi méltóság megsértésének megítélése jogkérdés, ezért a bizonyítási érdekről való tájékoztatás hiánya és a bizonyítékok mérlegelése tárgyában előadott hivatkozások súlytalanok. A bíróság ugyanis az emberi méltóság megsértését nem a bizonyítékok eredményének a mérlegelése alapján ítéli meg.

[29] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését követően már több alkalommal megállapította, hogy az Alaptörvény II. cikke és az Alkotmány 54. § (1) bekezdése egyező tartalommal rögzíti minden ember jogát az emberi méltósághoz, ezért az Alaptörvény hatálybalépését megelőzően hozott, az emberi méltósághoz fűződő jog tartalmára vonatkozó határozatokban foglaltakat továbbra is irányadónak tekinti {24/2014. (VII. 22.) AB határozat, Indoklás [130]; 13/2020. (VI. 22.) AB határozat [43]}. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint „általános személyiségi jog jellegéből, anyajog mivoltából eredően az emberi méltósághoz való jog olyan szubszidiárius alapjog, amelyre mind az Alkotmánybíróság, mind más bíróságok minden esetben hivatkozhatnak az egyén autonómiájának védelmében, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható” [37/2011. (V. 10.) AB határozat, ABH 2011, 411].

[30] A jogerős ítélet részletesen tartalmazza az alperes nemi identitásával kapcsolatban az emberi méltóság megsértésének indokait, a másodfokú bíróság indokolási kötelezettségének az elmulasztása, a régi Pp. 221. § (1) bekezdésének a megsértése nem állapítható meg. A felperesek nem hivatkoztak a Ptk. 2:42. § (2) bekezdésének jogsértő alkalmazására, ezért a Kúria az alperes nemi identitására vonatkozó bántó célzatú közlést - szövegezésbeli pontosítással - hatályában fenntartotta.

[31] A Kúria szükségesnek tartotta ugyanakkor a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott jogsértést megállapító rendelkezésének szövegezésbeli pontosítását. Nem felel meg ugyanis az ítélet rendelkező részével szemben támasztott követelménynek, ha a bíróság a kifogásolt szövegrészletet szó szerint idézve, annak egésze tekintetében állapítja meg az alperes terhére a személyiségi jogsértés elkövetését. Az ítélet ily módon megfogalmazott rendelkező részéből ugyanis nem állapítható meg, hogy a jogalapként megjelölt anyagi jogi jogszabály alapján vizsgált és jogsértőnek ítélt, idézett közlésnek mely részét tekinti valótlan tényállításnak, a valóságot hamis színben feltüntető közlésnek, illetve önkényesen megfogalmazott, indokolatlanul bántó véleménynek. A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítására a kereset tárgyát képező személyiségi jog megsértésének tartalmához kapcsolódóan kerülhet sor. A bíróság nincs elzárva attól, hogy a keresetben sérelmesnek tartott szövegrész tartalmi körén belül - a régi Pp. 213. és 215. §-aiban meghatározott keretek között - maga határozza meg a közlés jogsértő voltának egyértelműen megfogalmazott mibenlétét.

[32] Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte meg, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelem alapján vizsgált jogszabályokat, ezért azt – a rendelkező rész szövegezésbeli pontosításával – a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[33] 1952. évi III. törvény 3. § (3), 206. § (1), 221. § (1) bekezdés
2013. évi V. törvény (Ptk.) 2: 45. §, 2:42.§

A döntés elvi tartalma

[34] Nem felel meg az ítélet rendelkező részével szemben támasztott követelménynek, ha a bíróság a kifogásolt szövegrészeket szó szerint idézve, annak egésze tekintetében állapítja meg az alperes terhére a személyiségi jogsértés elkövetését. Az ítélet ily módon megfogalmazott rendelkező részéből ugyanis nem állapítható meg, hogy az idézett közlésnek mely részét tekinti valótlan tényállításnak, a valóságot hamis színben feltüntető közlésnek, illetve önkényesen megfogalmazott, indokolatlanul bántó véleménynek.

Záró rész

[35] A Kúria a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket az alperes jogi képviselőjével felmerült, ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés *a)* pontja, (5)-(6) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban, mérlegeléssel határozott meg.

[36] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés *b)* és *f)* pontjai alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felperesek kötelesek az államnak külön felhívásra megtéríteni.

[37] A Kúria a felperesek felülvizsgálati kérelmét régi a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. június 1.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró